

SALLA VIIKKA

TEA JA TYHMENTÄJÄ

KATSOMISAVAIMET

**Tehtäviä katsomiskokemuksen
rikastuttamiseksi**

**Tehtävät: Anna-Riitta Partanen
Valokuvat: Antti Sepponen
Taitto: Piia Laitila**

Lähteet:

Lukemo (lukemo.fi)

Lampela Hannele, Reittu Ninka: Prinsessa Pikiriikki ja kaiken maailman tunteet

ENNEN ESITYSTÄ

Mistä esitys kertoo?

Kahdeksanvuotiaan Tea elämä on mennyt täysin uusiksi. Vanhemmat ovat eronneet ja Tea on muuttanut isänsä kanssa uuteen ankeaan kotiin. Muuttolaatikot ovat purkamatta, vessa ei vedä kunnolla eikä videoblogin pitämisessä ole mitään järkeä, kun isä ei anna julkaista sitä.

Tealla on tylsää ja yksinäistä, mutta onneksi muuttolaatikoiden keskeltä löytyy uusia ystäviä – Muumiokissa, Kummituskakka ja Puru-Hai. Häh, onko muuttolaatikoiden seassa piilossa vielä joku? Kyllä vain, kurjilla ja tyhmillä tunteilla herkutteleva Tyhmentäjä!

Tea ja Tyhmentäjä on suuri seikkailunäytelmä mielikuvituksen ja ystävyuden mullistavasta voimasta. Kaikki tunteet, siis aivan kaikki tunteet saavat näkyä ja tuntua. Esitys, missä ketään ei jätetä yksin ja pelkoja kohti mennään yhdessä!

TEA

ISÄ

NAAPURI

KUMMITUSKAKKA

PURU-HAI

TYHMENTÄJÄ

ÄITI

MUUMIOKISSA

TERVETULOA TEATTERIIN!

Teatteriesityksen valmistaminen on yhteis-
peliä. Yli 30 teatterin ammattilaista, mm. ohjaaja,
näyttelijät, pukusuunnittelija, ompelijat, kampa-
ja-maskeeraaja, valosuunnittelija ja lavasteraken-
tajat ovat valmistaneet esityksen teitä varten.
Nyt kaikki on valmista, tervetuloa teatteriin!

TEHTÄVÄT PIENRYHMILLE

- Tutustutaan oheiseen kolmasluokkalaisten
laatimaan teatterietikettiin.
- Valitaan yhdessä kolme kohtaa,
jotka harjoitellaan näyttämään toisille
ilman puhetta.
- Nimetään ne yhdessä.

TEATTERIETIKETTI

Onnistunut teatterielämys tehdään yhdessä

Teatteriin tullessa saa

- pukeutua hienosti
- jättää päällysvaatteet naulakkoon
- katsoa lipusta oman paikanumeronsa
- odottaa salin ovien aukeamista
- sulkea puhelimen
- nauttia esityksestä
- katsoa ja kuunnella
- nauraa, jos naurattaa
- itkeä, jos itkettää
- pelästyä, jos siltä tuntuu
- pidättää vessa-asiaa
- antaa näyttelijöille työrauha

Väliajalla saa

- nauttia herkuja
- jutella esityksestä kaverin kanssa
- käydä vessassa

Esityksen jälkeen saa

- taputtaa kiitokseksi
- lähteä rauhassa ja hyvällä mielellä
kotimatalle

Teatterietiketti on syntynyt koulujen draamatyöpajoissa

ESITYKSEN JÄLKEEN

KESKUSTELUKORTIT

Oheisten keskustelukorttien avulla palautetaan mieleen esityksen tapahtumia ja henkilöitä. Ne auttavat myös oman mielipiteen kertomisessa.

Voidaan esimerkiksi valita muutama kysymys, joiden pohjalta keskustellaan parin tai pienryhmän kanssa tai jokainen voi kääntää pinosta vuorollaan itselleen kysymyksen, johon vastaa. Kysymyksiin vastaamalla voidaan myös kirjoittaa oma arvio esityksestä.

**Kuka näytelmän henkilöistä haluaisit olla?
Miksi?**

**Kenet näytelmän henkilöistä
haluaisit kaveriksesi?
Miksi?**

**Mikä oli mielestäsi esityksen
hauskin kohtaus?**

**Mikä oli mielestäsi esityksen
jännittävin kohtaus?**

**Mikä on mielestäsi esityksen
tärkein tapahtuma?
Miksi?**

**Mikä kohtaus jäi erityisesti mieleesi?
Miksi?**

**Mikä esityksen tapahtuma voisi tapahtua
oikeassa elämässä?**

**Mikä esityksen tapahtuma ei voisi tapahtua
oikeassa elämässä?**

TUTKITAAN TUNTEITA

Sanoitetaan, tutkitaan ja ilmaistaan tunteita. Tehtävän voi toteuttaa esim. seuraavilla työtavoilla:

Tunnepiiri

Nimetään yhdessä kohtauksen tunnetila, kuunnellaan kaikki ehdotukset. Jokainen valitsee niistä yhden ja näyttää tunnetilan vuorollaan eleitä ja ääniä käyttäen, muut toistavat. Edetään näin koko kierros.

Samanaikaiset tunteet

Asetutaan tilaan selin toisiin. Kuunnellaan opettajan lukema kohtauksen tilanne. Sovitusta merkistä käännetään ja asetutaan patsaaksi, joka esittää kohtauksen tunnetta.

Tea uudessa kotitalossa ei ole muita lapsia, naapuri näyttää kummalta ja vessa on rikki. Miltä Teasta tuntuu?

Tea on yksin kotona. Ovikello soi. Oven takana on pääkallolta näyttävä naapuri. Miltä Teasta tuntuu?

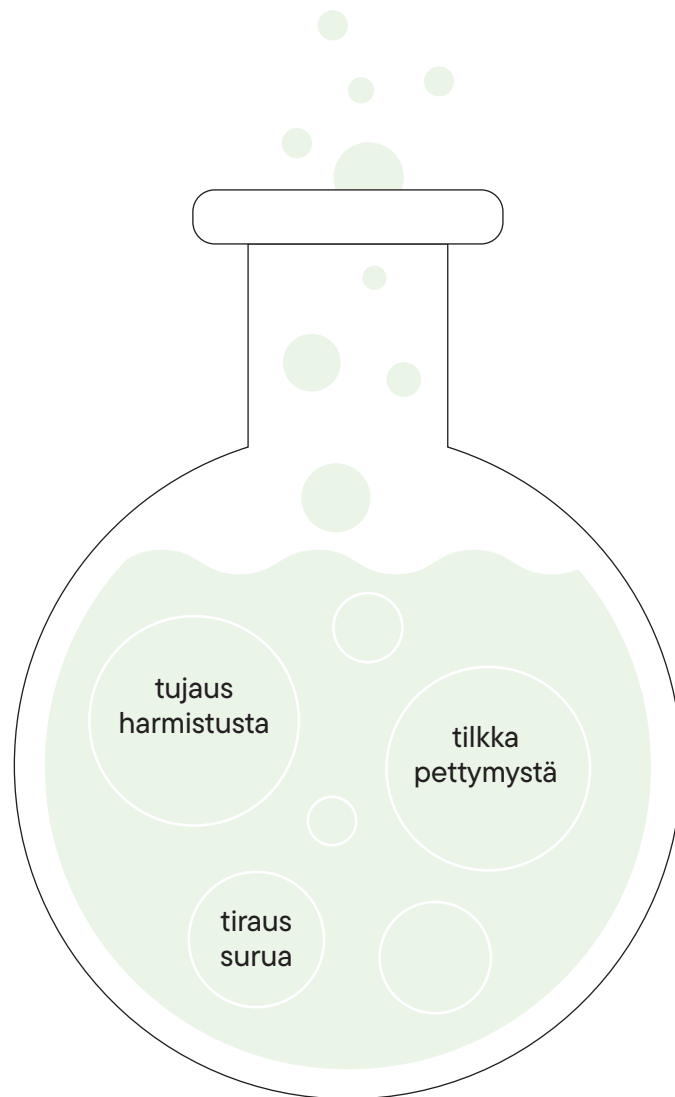

Tea saa kolme uutta ystävää, Muumiokissan, Puru-Hain ja Kummituskakan. Enää ei tarvitse olla yksin. Miltä Teasta tuntuu?

Tea löytää kellarista Tyhmentäjien laboratorion, jossa Tyhmentäjät sekoittelevat tyhmennysmehuja. Miltä Teasta tuntuu?

TYHMENTÄJÄN TYHMYYSMEHU

Tyhmyysmehu saa aikaan tyhmää oloa.
Silloin kaikki on tylsää ja ankeaa.
Surettaa ja on yksinäistä.

*Jos siitä tyhmäolosta
tulisi mehu,
niin mikä olisi sen
mehun resepti?*

*No siinä olis kaikkee
kurjaa ja inhottavaa ja...
Epämääräinen
sekotus vaan*

Kohtaus näytelmästä Tea ja Tyhmentäjä

OMA MEHURESEPTI

Valitse yksi tunne ja kirjoita oma mehu-resepti. Määrää voit halutessasi kuvata putkilossa olevilla sanoilla.

Ilo

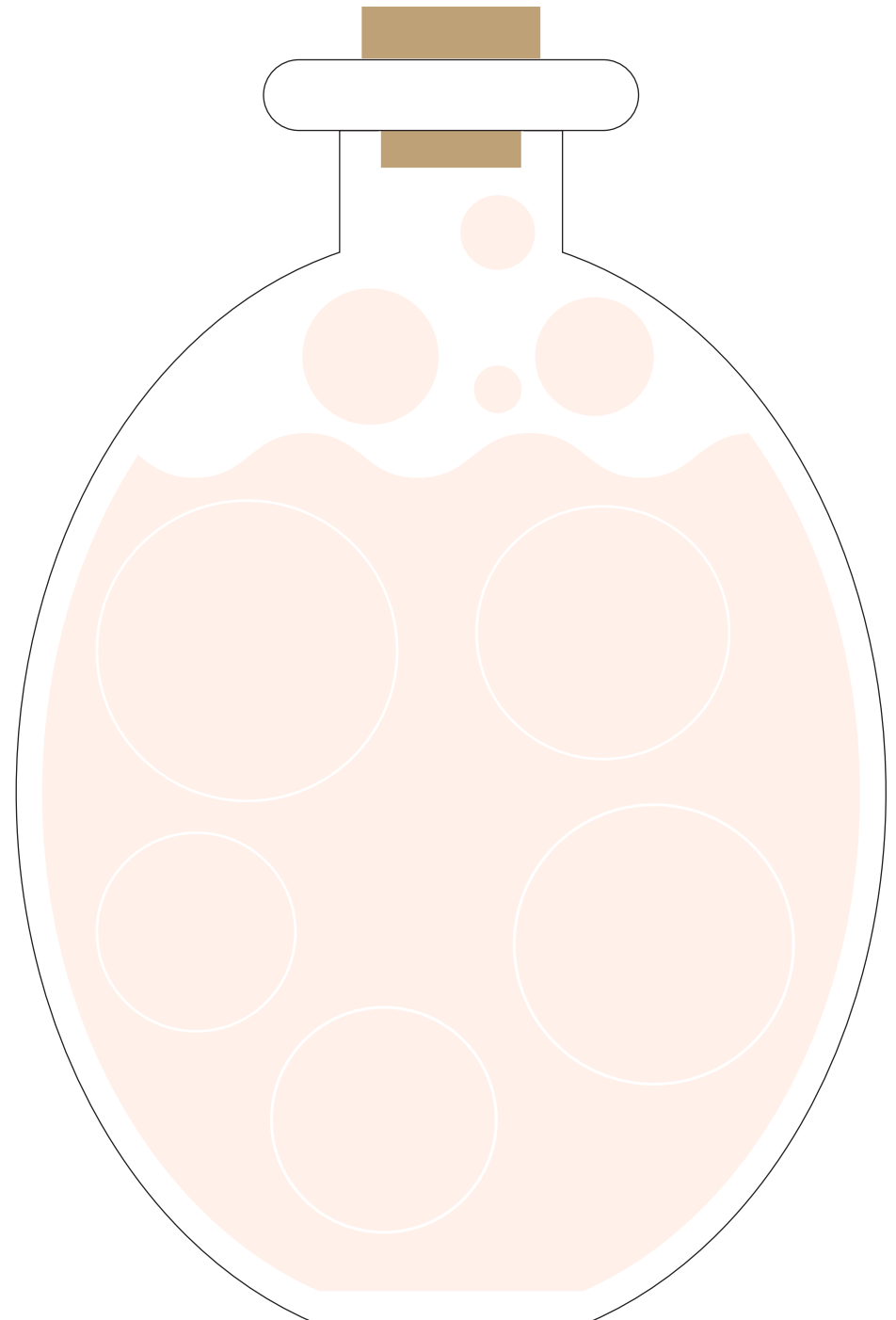
Ilo tekee olon kevyeksi. Ihan kuin olisi joku hiutale. Ilo tuntuu sydämessä ja suun sellaiseksi ylöspäin sojottavaksi kiemuraksi eli hymyksi. Kannattaa tehdä iloisia juttuja, niin tulee iloiseksi. Millaiset jutut tai touhut tekevät sinut iloiseksi?

Inho

Esimerkiksi pahat hajut voivat inhottaa. Ne ovat kerrassaan yököttäviä ja tuntuvat kurkussa oksetuksena, yök. Ällötyskin on vähän sellainen kehon varoitus. Se menee päälle jos vaikka meinaa syödä pilalle mennyttä ruokaa. Inhotus voi värisyttää koko kehoa, mutta ei sillä tavalla hauskasti kuin keinu tai laulu, vaan niin että selkä menee ihan kali-kali.

Innostus

Innostus onkin ihmeellinen tunne! Sillä on taito tehdä elämästä aina hieman hauskenpää ja ihanampaa. Siksi on hyvä tehdä sellaisia juttuja, joista on kovin innostunut, sillä mitä enemmän kivoja asioita tekee, sitä enemmän niitä oppii ja elämä hymyilee. Innostus voi tuntua samanlaiselta kuin ilo, mutta lisäksi siinä on mukana paljon suunnitelmia ja hurmaavaa touhua.

” Tunteet ovat vähän niin kuin elämän kartta. Jos vaikka suuttuu, niin se on merkki siitä, että jokin ei tunnu itsestä hyvältä. Sisällä on sellainen raja, jonka joku on ylittänyt. Silloin kannattaa pohtia, miksi suuttui. Aikuiset voivat olla siinä aika hyviä apulaisia. Vaikka jos ihan totta puhutaan, niin aikuisilakin on tunteiden kanssa välillä aika hankalaa. Sillä tunteet ovat vähän kuin taikavääkylät, jos niitä panttaa ja patoaa, niin kipeäksihän siitä tulee.

Lampela Hannele, Reittu Ninka: Prinsessa Pikkiriikki ja kaiken maailman tunteet

Lisäksi:

Nuotio, Eppu & Kallio, Liisa: Minä tykkään nyt. Ilostä, ujostelusta ja muista tunteista.

Milloin ilo alkaa ja missä tykkäys tuntuu? Mitä tehdä surulle, joka saattaa iskeä yllättäen tai miten vihan saa menemään ohi? Kirja täynnä lasten oivaltavia ajatuksia tunteista. Eri tunteita syvennetään myös herkkävireisten runojen ja sanataidetehtävien avulla.